



UE 3

## Kako dobro poučujem?

Odgovorite na spodnja vprašanja, ki se nanašajo na vaše poučevanje.

Če se vam vprašanje ne zdi relevantno za vaše poučevanje oz. predmet, pustite prazno.

Kako dobro ...	Pogosto imam težave	Včasih imam težave	Nikoli nimam težav
1. povezujem uro s prejšnjo?			
2. na začetku naredim uvod?			
3. na začetku ure jasno predstavim učne cilje?			
4. vodim uro po jasnih učnih korakih?			
5. poudarjam ključne točke?			
6. na koncu naredim povzetek?			



UE 3

## Kako dobro poučujem?

Kako dobro ...	Pogosto imam težave	Včasih imam težave	Nikoli nimam težav
7. ohranjam ustrezen tempo?			
8. pridobim zanimanje študentov?			
9. ohranjam zanimanje študentov?			
10. se spopadam s pomanjkanjem pozornosti študentov?			
11. zastavljam vprašanja?			
12. odgovarjam na vprašanja študentov in se nanje odzivam?			



UE 3

## Kako dobro poučujem?

Kako dobro ...	Pogosto imam težave	Včasih imam težave	Nikoli nimam težav
13. usmerjam študente k nalogam?			
14. dajem kratke odmore?			
15. organiziram delo v majhnih skupinah?			
16. rešujem razlike v zmožnostih študentov?			
17. spremljam delo študentov?			
18. uporabljam ilustracije/primere/zgodbe?			



UE 3

## Kako dobro poučujem?

Kako dobro ...	Pogosto imam težave	Včasih imam težave	Nikoli nimam težav
19. ohranjam stik z vsemi študenti v predavalnici oz. razredu?			
20. rešujem težave posameznih študentov?			
21. zagotavljam ustreznost učnih (študijskih) gradiv?			
22. dobro uporabljam svoj glas in govorico telesa?			
23. sproti preverjam, kaj so se študenti naučili?			
24. gradim in ohranjam zaupanje študentov?			



UE 3

## Kako dobro poučujem?

Kako dobro ...	Pogosto imam težave	Včasih imam težave	Nikoli nimam težav
25. prenašam svoje navdušenje na študente?			
26. delam zapiske svojih predavanj?			
27. pomagam študentom pri pisanju ustreznih zapiskov?			
28. dajem ustrezne izročke?			
29. uporabljam sodobno učno tehnologijo?			
30. pripravljam študente na naslednjo uro?			



UE 3

## Lastnosti dobrih učiteljev

### REFLEKTIVNA VAJA

Preberite spodnje trditve (na osnovi starejših in novejših raziskav) o lastnostih »dobrih« (učinkovitih) visokošolskih učiteljev. Za vsako od lastnosti ocenite (ustrezno odključajte), v kolikšni meri je značilna za vas in vaše poučevanje, pri čemer pomeni: *1 = Bolj malo značilno zame in za moje poučevanje, 2 = Kar precej značilno zame in za moje poučevanje, 3 = Zelo značilno zame in za moje poučevanje.*

»Dobri« visokošolski učitelji:	1	2	3
1. zelo dobro poznajo svoje predmete oz. področja poučevanja;			
2. se na svoje poučevanje pripravijo z enako resnostjo in intelektualnim prizadevanjem, kot to počno pri svojem raziskovalnem delu;			



UE 3

## Lastnosti dobrih učiteljev

### REFLEKTIVNA VAJA

»Dobri« visokošolski učitelji:	1	2	3
3. poučujejo na različne načine, kar pomeni, da študentom omogočajo priložnosti za branje, poslušanje, govorjenje, pisanje, razmišljanje in delovanje;			
4. poučujejo študente oz. jim svetujejo o najboljših načinih učenja pri njihovih predmetih;			
5. pripravljajo zanimiva in stimulatívna učna gradiva;			
6. organizirajo svoje poučevanje osnovnih načel in konceptov na način, da jih lahko študenti »vidijo«;			



UE 3

# Lastnosti dobrih učiteljev

## REFLEKTIVNA VAJA

»Dobri« visokošolski učitelji:	1	2	3
7. izkazujejo navdušenje nad svojim predmetom in poučevanjem predmeta (z glasom, kretnjami, govorico telesa idr.);			
8. razlagajo učno snov na preprost in razumljiv način;			
9. dosegajo, da študenti dojemajo učno snov kot relevantno za njihova življenja in bodoče kariere;			
10. motivirajo študente in spodbujajo učenje skozi čustva - poskrbijo, da je učno izkustvo dramatično, humorno, presenetljivo, ipd.;			





UE 3

# Lastnosti dobrih učiteljev

## REFLEKTIVNA VAJA

»Dobri« visokošolski učitelji:	1	2	3
11. izkazujejo skrb in spoštovanje do študentov;			
12. spodbujajo sodelovalno in skupno delo študentov;			
13. se osredotočajo na ključne koncepte in napake pri razumevanju teh konceptov (namesto na pokrivanje vsebine oziromapodročja);			
14. uporabljajo metode poučevanja in akademskih nalog, ki od študentov zahtevajo, da se učijo na aktiven, odgovoren in sodelovalen način;			



UE 3

# Lastnosti dobrih učiteljev

## REFLEKTIVNA VAJA

»Dobri« visokošolski učitelji:	1	2	3
15. pripravljajo ustvarjalne, domiselne iz izzivajoče naloge, ki jih študenti rešujejo v majhnih skupinah;			
16. povezujejo svoje poučevanje s primeri in situacijami »resničnega sveta«;			
17. so zmožni improvizacije in prilagajanja spremenjenim okoliščinam in novim zahtevam;			
18. vključujejo v svoje poučevanje priložnosti za preverjanje znanja (kvizi, testi, naloge), tako da lahko študenti sproti preverjajo svojo uspešnost;			



# Lastnosti dobrih učiteljev

## REFLEKTIVNA VAJA

»Dobri« visokošolski učitelji:	1	2	3
19. zagotavljajo študentom sprotne in kakovostne povratne informacije o njihovem delu in uspešnosti (npr. skozi komentiranje pisnih nalog);			
20. preverjajo učinkovitost svojega poučevanja in doseganja učnih ciljev ter na osnovi podatkov o tem spreminjajo svoje pristope in poučevalne strategije.			

### VIRI:

Bain, K. (2004). *What the Best College Teachers Do*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Nilson, L. B. (2010). *Teaching at its best: A research-based resource for college instructors*. San Francisco: Jossey Bass.

Ramsden, P. (2003). *Learning to Teach in Higher Education*. London: RoutledgeFalmer.



UE 3

# Moj dober učitelj

## REFLEKTIVNA VAJA

V tej vaji boste razmišljali o lastnostih, značilnostih, navadah in vedênjih, ki jih pri poučevanju in delu s študenti izkazujejo dobri visokošolski učitelji. Storite kot sledi.

**1. *Delajte sami.*** Minuto ali dve razmišljajte o učiteljih, ki so vas poučevali v času študija in o njihovih različnih lastnostih, značilnostih, navadah in vedênjih, ki so jih izkazovali pri svojem poučevanju in delu s študenti. V spomin si priključite učitelja, ki ste si ga zapomnili kot DOBREGA učitelja. Na kratko napišite, zakaj je bil po vašem mnenju ta učitelj dober oz. po čem (lastnosti, značilnosti, navade, vedênja) ste si tega učitelja zapomnili kot dobrega učitelja. Bodite čim bolj konkretni.

**Učitelj lahko npr.:**

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....





## Značilnosti odličnega učitelja s primeri učiteljevih vedênj

Visokošolski učitelji pri poučevanju izkazujejo paleto vedênj, ki pomembno vplivajo na to, kako študenti doživljajo in, posledično, vrednotijo poučevanje. V raziskavi, s katero so želeli ugotoviti, ali se vedênja 'odličnih' učiteljev povezujejo z učinkovitim poučevanjem, so avtorji (Buskist idr., 2002) ugotovili 28 značilnosti odličnega učitelja in tem značilnostim ustrezna učiteljeva vedênja.

1. Preberite spodnje značilnosti odličnega učitelja s primeri učiteljevih vedênj in ocenite, v kolikšni meri te značilnosti veljajo za vas in izkazujete z njimi povezana vedênja. Na črto pred vsako od značilnosti napišite ustrezno črko, pri čemer pomeni:

A = Vselej izkazujem vedênja, ki odražajo to značilnost.

B = Pogosto izkazujem vedênja, ki odražajo to značilnost.

C = Včasih izkazujem vedênja, ki odražajo to značilnost.

D = Redko izkazujem vedênja, ki odražajo to značilnost.

E = Nikoli ne izkazujem vedênj, ki odražajo to značilnost.



## Značilnosti odličnega učitelja s primeri učiteljevih vedênj

1. \_\_\_ **Avtoritativen** (pri predmetu vzpostavlja jasna pravila; v predavalnici ohranja red; govori glasno in z močnim glasom)
2. \_\_\_ **Daje konstruktivne povratne informacije** (pri predmetu vzpostavlja jasna pravila; v predavalnici ohranja red; govori glasno in z močnim glasom)
3. \_\_\_ **Dober poslušalec** (ne prekinja študentov, medtem ko govorijo; ohranja očesni stik in zastavlja vprašanja o poudarkih, ki jih dajejo študenti)
4. \_\_\_ **Dosegljiv** (objavlja pogovorne ure, daje telefonsko številko in informacije po e-pošti)
5. \_\_\_ **Dostopen/oseben** (se nasmehne; pozdravi študente; začenja pogovore; vabi k vprašanjem; spoštljivo odgovarja na komentarje študentov)
6. \_\_\_ **Načitan glede vsebine** (z lahkoto odgovarja na vprašanja študentov; ne bere naravnost iz knjige ali zapiskov; uporablja jasne in razumljive primere)



## Značilnosti odličnega učitelja s primeri učiteljevih vedênj

7. \_\_\_ **Navdušen za poučevanje in temo** (se med uro nasmehne; pripravlja zanimive učne aktivnosti; uporablja kretnje in izraze čustev, da bi poudaril pomembne točke; komaj čaka, da se ura začne)
8. \_\_\_ **Podaja sodobne informacije** (povezuje temo s sodobnimi, stvarnimi situacijami; uporablja nedavne videe, revije in časopise, da bi demonstriral poudarke; govori o sodobnih temah; uporablja nove ali nedavne tekste)
9. \_\_\_ **Postavlja dnevne in semestrskc cilje** (pripravlja/sledi učnemu načrtu in ima cilje za vsako uro)
10. \_\_\_ **Prilagodljiv/odprt** (spreminja urnik dogodkov pri predmetu, če je potrebno; je dostopen zunaj pogovornih ur; je pozoren, ko študenti izražajo svoja mnenja; sprejema kritike drugih; dopušča študentom, da nadoknadijo zamujeno, ko je to ustrezno)
11. \_\_\_ **Pripravljen** (prinaša v razred potrebna gradiva; nikoli ne zamudi na uro; daje orise razredne diskusije)
12. \_\_\_ **Profesionalen** (lepo oblečen, urejen, čisti čevlji, hlače, bluze, obleke, srajce, kravate in brez nespodobnosti)





## Značilnosti odličnega učitelja s primeri učiteljevih vedênj

13. \_\_\_\_ **Razumevajoč** (sprejema utemeljena opravičila za neprisotnost pri uri ali neopravljeno delo; je na razpolago za odgovarjanje na vprašanja pred ali po uri; ne izgublja potrpežljivosti do študentov in si vzame dodatni čas za obravnavo zahtevnih konceptov)
14. \_\_\_\_ **Realistična pričakovanja do študentov/pravično preverjanje in ocenjevanje** (pri uri obravnava gradivo, ki bo predmet preverjanja; piše relevantna vprašanja za preverjanje; ne preobremenjuje študentov z branjem; poučuje na nivoju, ki ustreza večini študentov)
15. \_\_\_\_ **Samozavesten** (govori jasno, vzpostavlja očesni stik, samozavestno odgovarja na vprašanja)
16. \_\_\_\_ **Senzitiven in dosleden** (se prepriča, da študenti razumejo prejšnjo snov, preden gre na novo; po potrebi ponavlja informacije; zastavlja vprašanja, da preveri ali študenti razumejo snov)
17. \_\_\_\_ **Si prizadeva, da bi bil boljši učitelj** (prosi študente za povratne informacije o svoji pedagoški zmožnosti; se udeležuje seminarjev in delavnic o poučevanju; uporablja nove metode poučevanja)



## Značilnosti odličnega učitelja s primeri učiteljevih vedênj

18. \_\_\_\_ **Skromen** (priznava napake, se nikoli ne hvali in si ne prilašča zaslug drugih)
19. \_\_\_\_ **Spodbuja diskusijo pri uri** (med uro zastavlja kontroverzna in izzivajoča vprašanja; daje točke za sodelovanje; vključuje študente v skupinske aktivnosti)
20. \_\_\_\_ **Spodbuja in kaže skrb za študente** (pohvali dobro delo študentov; pomaga študentom, ki to potrebujejo; daje do datne točke; pozna imena študentov)
21. \_\_\_\_ **Spodbuja kritično mišljenje/intelektualno stimulirajoč** (zastavlja premišljena vprašanja; daje provokativne domače naloge; izvaja skupinske aktivnosti)
22. \_\_\_\_ **Spoštljiv** (ne ponižuje; ne spravlja v zadrego študentov; je vključen do študentov; upošteva študente; ne prekinja študentov medtem ko govorijo; ne omalovažuje študentov)
23. \_\_\_\_ **Tehnološko kompetenten** (zna uporabljati računalnik; ve, kako uporabljati e-pošto s študenti; pri uri zna uporabljati projektor; ima spletno stran za svoj predmet)



## Značilnosti odličnega učitelja s primeri učiteljevih vedênj

24. \_\_\_\_ **Točnost/obvladovanje časa** (v predavalnico prispe točno/zgodaj; konča pravočasno; podaja relevantno snov; pusti čas za vprašanja; se drži dogovorov glede srečanj; pravočasno vrača naloge)
25. \_\_\_\_ **Učinkovit komunikator** (govori jasno/glasno; uporablja pravilen jezik; daje jasne, prepričljive primere)
26. \_\_\_\_ **Ustvarjalen in zanimiv** (eksperimentira z metodami poučevanja; uporablja tehnologijo za podporo in izboljšanje predavanj; uporablja zanimive, relevantne in osebne primere; ni monoton)
27. \_\_\_\_ **Vesel/pozitiven/humoren** (pripoveduje šale in smešne zgodbe; se smeje s študenti)
28. \_\_\_\_ **Vzdržuje tesen odnos** (s šalami in smešnimi zgodbami pripravi študente do smeha; začenja in vzdržuje komunikacijo; pozna študente po imenih; se pogovarja s študenti pred in po uri)



## Značilnosti odličnega učitelja s primeri učiteljevih vedênj

2. Osredotočite se na značilnosti in z njimi povezana vedênja, za katere ste ocenili, da jih izkazujete včasih, redko ali pa jih sploh nikoli ne izkazujete. Za te značilnosti in z njimi povezana vedênja razmišljajte in nato na kratko napišite, kaj bi lahko v vaših vedênjih spremenili, da bi ta v čim večji meri odslikavala z vedênji povezane značilnosti 'odličnega' učitelja.

Svoje ideje na kratko napišite spodaj - napišite ustrezno številko značilnosti in z njo povezanih vedênj ter kaj bi po vašem mnenju lahko oziroma kaj boste naredili. Bodite čim bolj konkretni.

**Lahko bi/bom:**

\_\_\_\_\_ .....

\_\_\_\_\_ .....

\_\_\_\_\_ .....

\_\_\_\_\_ .....

\_\_\_\_\_ .....



UE 3

# Značilnosti odličnega učitelja s primeri učiteljevih vedênj

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**VIR:**

Buskist, W., Sikorski, J., Buckley, T., & Saville, B. K. (2002). Elements of master teaching. V S.F. Davis in W. Buskist (ur.). *The teaching of psychology: Essays in honor of Wilbert J. McKeachie and Charles L. Brewer* (str. 27–39). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.



## Vaja iz oblikovanja vprašanj z uporabo Bloomove taksonomije

V tej vaji boste razvijali in izboljševali svoje veščine oblikovanja vprašanj pri poučevanju, pri čemer boste uporabili Bloomovo taksonomijo (izvirna verzija, Bloom in sod., 1956). Storite, kot sledi:

1. Preberite kratke opise šestih ravni Bloomove taksonomije in primere osnov za vprašanja za vsako od ravni ter nato seznam *glagolov dejavnosti*, ki ustrezajo vsaki od ravni (na drugi strani spodaj).
2. Izberite ožjo temo (pojem, koncept, načelo, teorijo, idejo, postopek), ki jo poučujete pri vašem predmetu in napišite 2–3 s temo povezana vprašanja za vsako od šestih ravni Bloomove taksonomije; to pomeni miselnih veščin, ki jih morajo v procesu razmišljanja o vprašanju in oblikovanja odgovora uporabljati študenti.

**Ravni Bloomove taksonomije s primeri osnov za oblikovanje vprašanj.**

**1. raven: Poznavanje** – podajanje vsebine, navajanje dejstev, izrazov, osnovnih pojmov.

1. Poznavanje: Sposobnost priklica oz. zapomnitve dejstev, pri čemer njihovo razumevanje ni nujno potrebno

*Primeri osnov:* Kaj je ...? Kdo je ...? Kako je ...? Kje je ...? Kdaj je ...? Kako se je zgodilo ...? Kako bi razložil ...? Kako bi opisal ...? Kako bi pokazal ...? Lahko našteješ ...?

**Vprašanja:** .....



## Vaja iz oblikovanja vprašanj z uporabo Bloomove taksonomije

**2. raven: Razumevanje** – izkazovanje razumevanja dejstev z organiziranjem, primerjanjem, interpretiranjem, opisovanjem in navajanjem glavnih idej.

*Primeri osnov:* Kako bi razvrstil...? Kako bi primerjal/poiskal nasprotje...? Ali lahko razložiš s svojimi besedami...? Kako bi z drugimi besedami izrazil pomen...? Katera dejstva/ideje kažejo ...? Kaj je glavna ideja...? Katere trditve podpirajo...? Kaj pomeni, če ...? Kako bi povzel ...?

**Vprašanja:** .....

**3. raven: Uporaba** – reševanje problemov z uporabo pridobljenega znanja, dejstev, tehnik in pravil na različne načine.

*Primeri osnov:* Kako bi uporabil...? Kako bi organiziral...? Kako bi pokazal razumevanje ...? Kako drugače bi lahko načrtoval...? Kaj bi se zgodilo, če...? Lahko uporabiš te podatke za/pri ...? Katere podatke bi vzel/izbral, da bi pokazal ...? Kaj bi vprašal, če bi se pogovarjal z ...?

**Vprašanja:** .....



## Vaja iz oblikovanja vprašanj z uporabo Bloomove taksonomije

**4. raven: Analiza** – preučevanja in razstavljanje informacij na njihove dele z ugotavljanjem motivov in vzrokov, prepoznavanje skritih pomenov, delanje zaključkov in iskanje dokazov v podporo trditvam.

*Primeri osnov:* Lahko razčleniš ali opišeš lastnosti...? Kako je... povezano s/z ...? Zakaj po tvojem mnenju ...? Za kaj gre pri ...? Lahko našteješ elemente ...? Kaj lahko ugotoviš pri ...? Kako bi razvrstil/kategoriziral ...? Kakšen dokaz lahko najdeš ...? Kakšen je odnos med ...? Kako deluje ...?

**Vprašanja:** .....

**5. raven: Sinteza** – povezovanje informacij v celoto na drugačen način (npr. s povezovanjem elementov v novo obliko ali predlaganjem alternativnih rešitev), uporaba starih idej za ustvarjanje novih, posploševanje na osnovi danih dejstev, povezovanje znanja z različnih področij, povezovanje informacij v celoto na drugačen način (npr. s povezovanjem elementov v novo obliko ali predlaganjem alternativnih rešitev), uporaba starih idej za ustvarjanje novih, posploševanje na osnovi danih dejstev, povezovanje znanja z različnih področij.





## Vaja iz oblikovanja vprašanj z uporabo Bloomove taksonomije

*Primeri osnov:* Kaj bi se zgodilo, če bi...? Ali lahko podrobneje razložiš zakaj...? Ali lahko predlagaš alternativo...? Kaj/kako bi spremenil/prilagodil..., da bi...? Kako lahko dosežeš čim večje zmanjšanje/povečanje/...? Kako bi preizkusil ...? Ali lahko formuliraš...? Ali lahko predvidiš rezultat/izid, če ...? Kako bi ocenil rezultat ...? Se lahko domisliš načina, kako bi ...?

**Vprašanja:** .....

**6. raven: Vrednotenje** – predstavljanje in zagovarjanje mnenj z izrekanjem sodb o informacijah in dokazih, o veljavnosti idej, teorij idr. na osnovi določenih kriterijev, presojanje na osnovi argumentov.

*Primeri osnov:* Kaj meniš o...? Kako bi dokazal/oporekal ...? Lahko oceniš vrednost ali pomen...? Ali bi bilo bolje, če bi...? Zakaj bi izbral...? Kaj bi priporočal ...? Kako bi ocenil ...? Kaj lahko navedeš v podporo...? Za kaj bi se odločil...? Čemu bi dal prednost...? Kako presojaš/si razlagaš...? S čim bi lahko podprl trditev/stališče, da ...? Kako bi upravičil...? kateri podatki oziroma informacije upravičujejo sklep, da ...? Zakaj bi bilo bolje, če ...?

**Vprašanja:** .....



## Vaja iz oblikovanja vprašanj z uporabo Bloomove taksonomije

### Glagoli dejavnosti na osnovi Bloomove taksonomije (izvirna verzija, Bloom, 1956)

- *Poznavanje*: navesti, naštetiti, definirati, določiti, poiskati, označiti, prepoznati, opisati, pokazati, poimenovati, primerjati, ponoviti, razvrstiti, pokazati, povedati, povezati, urediti idr.
- *Razumevanje*: razložiti, navesti primere, primerjati, razlikovati, razvrstiti, ekstrapolirati, sklepati, posplošiti, ponazoriti, nakazati, interpretirati, parafrazirati, predvideti, poročati, povzeti idr.,
- *Uporaba*: uporabiti, izračunati, pokazati (kako), dodati, spremeniti, razvrstiti, sestaviti, preveriti, predvideti, demonstrirati, izbrati, prakticirati, manipulirati, modificirati, pokazati, rešiti idr.
- *Analiza*: analizirati, razstaviti na sestavne dele, poiskati razlike, primerjati, kontrastirati, organizirati, izbrati, oceniti, izračunati, kategorizirati, preiskati, preizkusiti, postaviti pod vprašaj, testirati idr.
- *Sinteza*: kategorizirati, kombinirati, urediti, formulirati, sestaviti (združiti), organizirati, razložiti, oblikovati, tvoriti, integrirati, modificirati, načrtovati, predpisati, predlagati, rekonstruirati idr.
- *Vrednotenje*: oceniti, ovrednotiti, določiti, izmeriti, razvrstiti, primerjati, podpreti, utemeljiti, predvideti, interpretirati, upravičiti, pripisati čemu, določiti rezultat, izbrati, kritizirati idr.